
21. Erna Solberg (Innlæg)

Mye har vært sagt, og det er mange betraktninger jeg kan slutte meg til i rekken av statsministre før meg. Det er sånn at Norge, som en rekke andre land, står overfor helt nye utfordringer knyttet til hybrid virkemiddelbruk. Vi ser at valg påvirkes, at falske nyheter spres, at demonstrasjoner initieres av fremmede makter, at kritikere mobbes på sosiale medier. Når vi ser rundt oss i verden, er eksemplene på hybrid virkemiddelbruk mange. Det endelige målet for dem som står bak, er å skape usikkerhet, tvil og forvirring, øke konfliktnivået i våre samfunn, svekke vår tillitsbaserte samfunnsmodell, vanskeliggjøre beslutningsprosesser og påvirke beslutninger i en retning som er gunstig for dem selv.

Det er ikke noe nytt at en aktør bruker hele bredden av virkemidler vedkommende har tilgjengelig. Kreativiteten i bruk av virkemidler har imidlertid økt, og vi ser også en sterkere politisk vilje til å bruke slike midler. Informasjon brukes mer aktivt for å påvirke. Utviklingen i det digitale domenet spiller selvfølgelig en særlig viktig rolle, fordi den øker antallet arenaer virkemidlene kan rettes mot, hvor bredt og hvor raskt det kan nå ut, og hvor raskt innretningen av virkemiddelbruken kan endres. Derfor er det viktig at vi bygger motstandskraft i sivil og offentlig sektor og på alle forvaltningsnivå.

Samtidig må vi vokte oss for å skape et paranoid samfunn der enhver hendelse vurderes som en mulig tilsiktet handling med en bakenforliggende agenda. Å styrke samfunnets robusthet er en kontinuerlig oppgave. Den norske regjeringen arbeider aktivt med dette. Arbeidet favner bredt og involverer både privat og offentlig sektor. Blant de grep vi tar, er en styrking av dialogen med vårt næringsliv. De er eiere og operatører av kritisk

infrastruktur, og de gjør observasjoner av hendelser som kan være viktige brikker i et større bilde. Det tas også viktige initiativ i sivilsamfunnet. I Norge har flere redaksjoner etablert Faktisk.no, som bl.a. avdekker falske nyheter, og nylig har de også lansert et samarbeid med Facebook. Dette er verdifulle tiltak.

I møte med utfordringene blir også vårt internasjonale samarbeid viktig. Vi bør kunne lære av hverandre om trusselbildet, hvilke virkemidler som brukes, om hvordan analyser kan gjennomføres, og hvordan arbeidet med å håndtere trusler kan organiseres. Et nært nordisk samarbeid bør være sentralt.

Men vi som demokratiske politikere har også en rolle i dette. Hvordan hegner vi best om vår samfunnsdebatt? Jeg har alltid ment at vår viktigste jobb er å bidra til virkelige løsninger på virkelige problemer for virkelige mennesker, og det er altså noe mer enn et slagord. Det handler om at vi må ta debatter som folk er opptatt av, ikke overlate debattene til kommentarfelt eller konspirasjonsnettsteder. Det handler om at vi må finne de virkelige problemene, ikke symbolsakene som blåses opp, og som polariseres unødig. Selv om det er fristende i politiske debatter å dele ut merkelapper, bør vi alle anstrenge oss for heller å diskutere standpunktene. Men jeg vil særlig få lov til å advare mot å omtale helt legitime politiske meninger som mer akseptable eller mer anstendige enn andre, fordi demokratiets grunnleggende funksjon er å gi alle en likeverdig stemme, ikke å hindre enkeltstemmer fra å nå frem.

Hvis store grupper i våre samfunn opplever at demokratiets idealer ikke gjelder for dem, hvordan har vi da stilt oss i våre samfunn? Jeg er redd for at da skapes det et utenforskap, at vår tillitsbaserte samfunnsmodell svekkes, og at motstandskraften vi snakker om å bygge opp, snarere vil forvitte innenfra. Hvis folk ikke opplever at de har en stemme, vil de også reagere mot systemet. Den beste motstandskraften oppnår vi når alle lag i våre samfunn opplever seg som inkluderte, likeverdige deltagere i et fritt, åpent og demokratisk samfunn. Derfor trenger vi bedre motstandskraft mot påstander vi ikke liker, men vi trenger ikke å bremse alle stemmer som sier noe vi ikke liker.

Information

Speech number

21

Speech type

Indlæg

Person

[Erna Solberg](#)

Speaker role

Norges statsminister

Date

30.10.18 15:30